अन्वाख्यानोपपत्ति (anvākhyānopapatti) *f.* tenability of description न च स्तोत्रविषयत्वासंभवेऽपि अनन्तरनिर्दिष्टवामदेव्यस्यैव मैथुनोत्पन्नत्वमात्रेणान्वाख्यानोपपत्तिः MīmāKau. i.189.12 (*on* i.4.3)

अन्वाख्यानोपायमात्र (anvākhyānopāya-mātra) *n.* mere means of grammatical explanation or analysis अस्तु तर्हि द्वन्द्व इति ... तस्मात् ... समानाधिकरणतत्पुरुषस्याप्यनभिधाने एव भाष्यस्वरसः। इदमप्यत्रान्वाख्यानोपायमात्रम् LaŚabdeŚe. ii.75.14; एतत्सर्वमन्वाख्यानोपायमात्रमिति बोद्धव्यम् LaŚabdeŚe. ii.701.5.

अन्वाख्यापक (anvākhyāpaka) *adj.* (used as noun) (that) which causes grammatical explanation व्याकरणावयवभूतैः पदैः केषांचित्साधुत्वमन्वाख्याय पुनस्तैरप्यन्वाख्यापकशब्दसाधुत्वनिर्णयात्परिहरिष्यते TantrVā. 227.16 (*on* i.3.24)

अन्वाख्याय (anvākhyā-ya) *ger.* **1** having referred or enumerated दश चमसा दश चमसाध्वर्यवो दशदशचमसमभियन्त्यादशमात् पुरुषादन्वाख्याय प्रसर्पन्ति PañcBr. xviii.9.4; आ दशमात्पुरुषादन्वाख्यायं(?य) स भक्षस्य कर्ता भवति ĀpaŚS. xviii. 21.4; दशमात्पुरुषादन्वाख्याय ... सोमपाः संप्रसर्पन्ति HirŚS. xiii.7.13 (188.18); ते दशमातृर्दशपितॄनित्यन्वाख्याय प्रसर्पेयुरादशमात् पुरुषात् LātyāŚS. ix.2.5; **2** having grammatically explained or analysed व्याकरणावयवभूतैः पदैः केषांचित्साधुत्वमन्वाख्याय पुनस्तैरप्यन्वाख्यापकशब्दसाधुत्वनिर्णयात्परिहरिष्यते TantrVā. 227.15 (*on* i.3.24)

अन्वाख्यायक (anv-ākhyāyaka) *adj.*[*f.* -ikā] **1** which explains grammatical form, explanatory सच्छास्त्रेणान्वाख्यायते सतो वा शास्त्रमन्वाख्यायकं भवति MahāBh. i.161.18 (*on* i.1.62) [*but* MW. stating, exactly or explicitly]; तुल्यायामनुनिष्पत्तौ ज्ये द्रा घा इत्यसाधवः। न ह्यन्वाख्यायके शास्त्रे तेषु दत्तादिवत्स्मृतिः VākyaPa. 2.366; अर्थप्रत्यायनं प्रति शब्दानां विनियोगो न स्यात्। अन्वाख्यायकस्य शास्त्रस्य प्रवृत्त्यनुपरमात् Nyās. i.95.4 (*on* i.1.50); **2** which conveys इयं च 'षष्ठी स्थानेयोगा' इत्यस्यार्थस्यान्वाख्यायिका PariVr. (Ni.) 3.11; तेनास्यार्थस्येयमन्वाख्यायिकेति फलितम् PariVr. (Ni.) 9.5.

अन्वाख्यायकत्व (anvākhyāyaka-tva) *n.* the state of being what explains or analyses grammatical form शब्देऽपि अन्वाख्यायकत्वेन भवो योग इति चेत् मीमांसकादियोगस्यापि शब्दं प्रति विचारकत्वात् वैयाकरणत्वप्रसङ्गः Pradī. i.78A.20 (*on* i.1.0)

अन्वाख्यायमान (anvākhyāya-māna) *adj.* **1** being grammatically explained or analysed व्याकरणेन पुनरतन्त्रीकृत्यार्थं पदस्वरूपमात्रेऽन्वाख्यायमाने दूरादपेतमेवार्थज्ञानम् TantrVā. 210.10 (*on* i.3.18); राजशब्दमन्वाख्याय राज्यशब्दोऽन्वाख्यायमानो यौगिकः ... नादिमत्त्वं प्रतिपद्यते TantrVā.1154.7 (*on* iii.7.40); **2** being stated 'तेन रक्तं रागा'दित्यादावपि प्रकृते परस्मिन्प्रत्ययेऽर्थभेदेऽन्वाख्यायमाने प्रातिपदिकप्रकृत्यर्थस्य पूर्ववृत्तत्वमस्ति Bhām. 227.13 (*on* i.3.22); ततश्च गम्यादयो भविष्यच्छब्दार्थेऽन्वाख्यायमाना अनद्यतने न सिध्यन्ति Pradī. ii.216B.17 (*on* i.3.22); प्रकृतेः परो यः प्रत्ययस्तस्मिन् योऽर्थविशेषस्तस्मिन्नन्वाख्यायमाने प्रत्ययाधस्तनप्रकृत्यर्थस्यास्ति प्रस्तुतत्वम् VedāntKa. 165.3 (*on* i.3.22)

अन्वाख्यार्थक (anv-ākhyārthaka) *adj.* which conveys the sense तस्माद्विज्ञानमित्यादि यथावस्थितवस्तुः। वचोऽन्वाख्यार्थकं ग्राह्यं न ज्ञानादिविधायकम् BṛĀraUBhVā. iii.9.199.

अन्वाख्येय (anv-ākhyeya) *adj.* **1** to be stated नैतदन्वाख्येयमधिकारा अनुवर्तन्त इति MahāBh. ii.84.1 (*on* iii.1.106); iii.27.15 (*on* iv.1.20); iii.349.5 (*on* vii.4.24); (प्रवृत्तिः) सा मा प्रसाङ्क्षीदिति तदीयवेदाङ्गत्वप्रतिपादकं प्रयोजनमन्वाख्येयमेव SarvaDaSam. 13.53; **2** to be explained or analysed grammatically अन्वाख्येयाश्च ये शब्दा ये चापि प्रतिपादकाः ... ते ... शास्त्रेऽस्मिन्नुपदर्शिताः VākyaPa. 1.24; यदि च लौकिकानामन्वाख्यानं क्रियेत ततः सुतरां गाव्यादय एवान्वाख्येयाः TantrVā. 203.11 (*on* i.3.18); किंचिद्ग्रन्थोपनिबद्ध° ... °स्मृतिवर्जितकालाभावादन्वाख्यानान्वाख्येयान्वाख्यातविधिप्रयोगानन्वाख्यातप्रतिषेधवर्जनषट्कस्याप्यवगम्यमानवेदविधिमूलत्वात् ... सर्वेषाम् ... केवलं शास्त्रप्रत्ययाधीनम् TantrVā. 228.17 (*on* i.3.25); तत्पदं प्रकृत्यादिविभागकल्पनया व्याकरणीयमन्वाख्येयम् TattvVai. 146.15 (*on* 3.17); (used as noun) that to be described अन्वाख्येयस्त्वर्थप्रत्ययेन निरूप्यते SphoṭSi. 26.1; **3** to be counted or enumerated, cf. **अन्वाख्येयत्व**.

अन्वाख्येयता (anvākhyeya-tā) *f.* **1** [Inst.] by way of being stated, i.e. attributed न पुनः प्रतिज्ञादिदोषा प्रतिज्ञायां न संभवन्ति यतस्तत्रासंभवन्तोऽवश्यमन्वाख्येयतया व्यवस्थिताः पक्षे उपचर्येरन् NyāyVār. 118.19 (*on* i.1.33); **2** the state of being grammatically explained or analysed एकैकवर्णेषु चाप्रत्यायकेषु नान्वाख्येयता SphoṭSi. 19.4.

अन्वाख्येयत्व (anvākhyeya-tva) *n.* the state of being what is to be counted or enumerated तच्च संख्येयं शब्दानामन्वाख्येयत्वेन प्रस्तुतत्वात् Pradī. v.7B.2 (*on* vi.1.1)

अन्वाख्येयशब्द (anvākhyeya-śabda) *m.* word to be explained grammatically अन्वाख्येयशब्दलक्षणं चार्थप्रत्ययः, 'अथ शब्दानुशासनम्' इति प्रक्रमात् SphoṭSi. 19.2.

अन्वागच्छत् (anv-āgacchat) *adj.* accompanying परकूलाद् निम्नगायाः क्षीरवृक्षाद् जलाश्रयात्। अन्वागच्छत्स्वजनं च विनिवार्य ततो व्रजेत् RatnaCūKa. 104.

अन्वागत (anv-āgata) *adj.* [*f.* –ā] **1Ai** who is pursued **ii** who has arrived or come up **Bi** who is followed or accompanied **ii** who has followed or accompanied (used as noun) (one) who has accompanied **C** which has closely followed, i.e. conforming to (rules) **2** attached **3A** which is inherited **B** who is continued or connected **C** who has come (immediately) after **1Ai** who is pursued तस्यान्वागतस्य। सुव्याद्धनुरजायत TaiĀ. v.1.2 (590.10); **1Aii** who has arrived or come up दस्यवः ...। अनुसार्यमाणा बहुभी रक्षिभिर्भरतर्षभ। ... भयाल्लीनास्तत्रैवान्वागते बले MahāBhā. i.101.5; **1Bi** who is followed or accompanied अश्रौषं हृतराज्यं युधिष्ठिरं पराजितं सौबलेनाक्षवत्याम्। अन्वागतं भ्रातृभिरप्रमेयैः MahāBhā. i.1.105; **1Bii** who has followed or accompanied अन्वागतं वृष्णिवरं निशम्य मध्ये रिपूणां परिवर्तमानम्। कुरुपुंगवाः ...। नाशक्नुवन्वारयितुं MahāBhā. vi.59.27; vii.115.20; यावन्न दीप्यते वह्निस्तावदन्वागतां स ताम्। बुद्धा कुमुदिकां राजा समुत्तस्थौ KathāSaSāg. x.2.32; एतत्सोऽन्वागतो राजा सर्वं श्रुत्वा बहिः स्थितः KathāSaSāg. xii.11.64; x.8.21; अन्वागतादरनिवर्तितपन्नगेन्द्रः पर्युत्सुकः स्वनगरीं स नृपः (नवसाहसाङ्कः) प्रतस्थे NavaSāC. 18.55; तत्र शय्यातरो दूरं गतस्तृणगवेषणे अन्वागतो वदन् दीनः PrabhāC. 7.5; (**used as noun**) (one) who has accompained कयाचिदन्वागतयाशु हासतो निरुद्धहक्कोऽपि ... मूकत्वमुदर्कमाददे VasaViKā. 7.9; **1C** which has closely followed, i.e. conforming to (rules), cf. **अन्वागतनाट्यवेद**; **2** attached स यत्तत्र किंचित्पश्यत्यनन्वागतस्तेन भवत्यसङ्गो ह्ययं पुरुषः BṛĀraU. iv.3.16; **3A** which is inherited श्रीमत्कोङ्गणिवर्म्मधर्ममहाधिराजः तस्य पुत्रः पितुरन्वागतगुणयुक्तो विद्याविनयविहितवृत्तिः EI. xii.50.4; xiv.335.4; iii.176.7; **3B** who is continued or connected (अनन्वागतं पुण्येन) न अन्वागतमनन्वागतम् असंबद्धमित्येतत् BṛĀraUBh. (Śaṅ.) 574.9 (*on* iv.3.22); **3C** who has come immediately after अन्वागतः स काकोऽत्र लघुपाती विलोक्य तत् ... उवाच मूषकम् KathāSaSāg. x.5.72.

अन्वागतत्व (anvāgata-tva) *n.* the state of being what is continued with or connected न ... लोके - स्वप्नकृतकर्मणा अन्वागतत्वप्रसिद्धिः BṛĀraUBh. (Śaṅ.) 557.3 (*on* iv.3.15)

अन्वागतनर (anvāgata-nara) *m.* person or man who has accompanied श्री कुमारपालः। ... ततः क्षेत्रे ... अन्वागतनरैः कुन्ताग्रेण। (गोपितः) PurāPraSam. 123.6.

अन्वागतनाट्यवेद (anvāgata-nāṭyaveda) *adj.* which has closely followed, i.e. which is conforming to the rules of dramaturgy कस्याश्चिदन्वागतनाट्यवेदं लीलागतं लास्यमभूदपूर्वम् Yādavā. 13.45. (comm. अनुसृतभरतशास्त्रम्)

अन्वागतबल (anvāgata-bala) *adj.* (used as noun) (one) whose army has come back, i.e. who has consolidated himself क्रोशमात्रमतिक्रम्य बलमन्वानयामहे। अन्वागतबलः पार्थं पुनरेवाभियास्यथ MahāBhā. iv. App. I.52 (49)

अन्वागतललितलोचन (anvāgata-lalitalocana) *adj.* who was accompanied by Lalitalocanā स ययौ सह तैर्मन्त्रिभिरन्वागतललितलोचनः स्वपुरीम् KathāSaSāg. xiii.1.219.

अन्वागत्य (anvāgat-ya) *ger.* having followed तं मृत्युं सर्वतोमुखं भूतम् अन्वागत्योपेक्षमाणा एवासत, अनभिधृष्णुवतीः JaimiBr. 3.344. (Viśva.)

अन्वागन्तुम् (anv-āgantum) *inf.* to follow तेनावस्थातुमिच्छन्ति तं गत्वा राजम् (v.l. तमन्वागन्तुम्) ईश्वरम् MahāBhā. vii. App.I.8(506)

अन्वागन्तृ (anv-āgantṛ) *adj.* [P. viii.1.29; *but* PW. verbal form of First Future of **अन्वागम्**] follower अ॒न्वा॒ग॒न्ता यज॑मानः स्व॒स्ति AV.vi.123.1-2; अ॒न्वा॒ग॒न्ता य॒ज्ञप॑तिर्वो॒ अत्र॑ TaiS. V.vii.7.1 (*but* Sāy. पृष्ठे आगमिष्यति); VājaS.18.59 (*but* Uvaṭa कर्मसमाप्त्यनुपदमेव आगन्ता; and Mahī. प्रत्यागमिष्यति लुट्); ŚatBr. IX.v.1.46; MānŚS. 93.13.

अन्वागम् (anv-āgam-) I.P. **1A** to go after, to follow **1B** to overtake **1C** to pursue **1D** to follow, i.e. to conform to (rules) **2Ai** to come near **2Aii** to accompany **2B** to come (immediately) after **C** to inherit **3** to become known